

Utwór na fabrykę cukru. DOB1000609 Anny Zagrodzkiej

Jak wiadomo, to Melchiorowi Wańkowiczowi zawdzięczamy chyba najbardziej znany polski slogan reklamowy XX wieku: „Cukier krzepi”. Przyczyną przeprowadzonej w latach trzydziestych wielkiej kampanii Związku Cukrowników był podatek akcyzowy, który uczynił cukier produktem luksusowym. Cukier zresztą nigdy nie przestał być „sprawą Polską”, zapewne nie tylko dlatego, że od okresu międzywojennego Polska szczyła się rozwiniętym przemysłem cukrowniczym, ale również, że na terenie dzisiejszego województwa dolnośląskiego (wówczas należącego do Królestwa Prus) w 1801 roku rozpoczęła pracę pierwsza na świecie cukrownia, rafinująca „białe złoto” z buraka cukrowego.

DOB1000609 to numer identyfikacyjny, jaki nosiła Anna Zagrodzka jako pracowniczka cukrowni Dobrzelin, w której zrealizowała swój utwór na fabrykę cukru. Na utwór składa się tapeta, złożona z notatek młodej artystki (a zarazem inżynierki cukrownictwa!) rejestrujących proces ekstrakcji białych kryształów i tworzących coś na kształt monumentalnej partytury, oraz cykl krótkich, statycznych ujęć filmowych w formie tonda, przedstawiających kluczowe dla pracy fabryki miejsca w sposób niezwykle wrażliwy, wręcz malarski. (Jednocześnie nie sposób nie pomyśleć o Jamesie Benningu przyglądającym się zagłębiu Ruhry, mimo oczywistych różnic w strategiach zapisu). Zapętlenie i punktowość zapisów generuje efekt swoistej nieustanności, wiecznej powtarzalności, które przecież charakteryzują kampanię cukrowniczą — i w ogóle pracę fabryki.

Tapecie oraz filmowym ujęciom towarzyszy przygotowana przez autorkę ścieżka dźwiękowa, na którą składają się dwa autonomiczne utwory, ułożone z nagrań codziennej pracy cukrowni, nakładające się na siebie i przenikające się w przestrzeni wystawy: jeden rytmiczny, mechaniczny, reprezentujący powtarzalne

dźwięki/hałas produkowane przez fabrykę, drugi bardziej nastrojowy, mniej przetworzony, łagodzący staccato pierwszego. To ścieżka dźwiękowe „zszywa” ze sobą tonda wrażeńowych zapisów wideo i partyturę naukowej obserwacji, to jej pulsacja negocjuje te z założenia dalekie sobie sposoby zapisu, poddaje je harmonii własnego rytmu.

Przy całej swojej wrażliwości — i wrażliwości! — praca Anny Zagrodzkiej nie jest wyłącznie melancholijnym spojrzeniem wstecz na polskie cukrownictwo w okresie schyłkowym (ostatecznie to *hommage* dla profesora Stanisława Zagrodzkiego, dziadka artystki a zarazem nestora polskiego cukrownictwa). Jej zmysłowość, a także sposób oddziaływania na zmysły, ponownie wprowadzają w pole widzialności pracę fabryki — a przez to i pracę w fabryce — która w warunkach globalizacji i późnego kapitalizmu w coraz większym stopniu z tego pola znika, choć pozostaje źródłem konsumowanych przez nas towarów. W tym sensie *DOB1000609* zdecydowanie pobudza nie tylko naszą pracę umysłową, ale i wyobraźnię — zarówno tę historyczną jak i tę społeczną.

Krzysztof Pijarski

A Sugar Factory Piece. Anna Zagrodzka's DOB1000609

It is a well known fact that we owe Melchior Wańkiewicz the probably most well known Polish advertising slogan of the 20th century: 'Sugar strengthens'.

The reason for the Association of Sugar Producers to organise that immense campaign in the 1930s was the excise put on sugar, making it a luxury product. Anyhow, sugar never ceased to be a 'Polish matter', not only because since the interwar period Poland took pride in a developed sugar industry, but also because on the grounds of the current voivodeship of Lower Silesia (at the time belonging to the Kingdom of Prussia) in 1801 the first sugar factory in the world was established, refining the 'white gold' from sugar beet.

DOB1000609 is the identification number carried by Anna Zagrodzka as employee at the Dobrzelin sugar factory, where she produced her sugar factory piece. The piece is comprised of a wallpaper reminding of a monumental score and made from notes taken by the young artist (and at the same time sugar engineer!), which record the process of the extraction of the white crystals, and a series of short, static shots in the form of tondos, depicting the places crucial for the working of the factory in a remarkably evanescent, even painterly fashion. (At the same time it seems impossible not to think of James Benning looking at the Ruhrgebiet, all the differences in the artists' respective strategies of filming notwithstanding). The fact that the videos are looped and circumscribed generates an effect of perpetuality, an eternal return, very much characteristic of the rhythm of sugar production — and of a factory's work in general.

The wallpaper and the video works are accompanied by a soundtrack, composed by the artist herself, and created by combining two autonomous tracks — each build from recordings of the sugar factory's everyday sounds — overlapping

and intertwining in the exhibition space: the one rhythmic, mechanical, representing the repetitive sounds/noises produced by the factory, the other more atmospheric, less processed, easing the staccato of the first. It is the soundtrack that sutures the tondos of the momentary video recordings and the score of scientific observation, its pulsation negotiating those from the outset distant means of recording, submitting them to the harmony of its own rhythm.

Granting all the momentary spell, and the sensibility of Anna Zagrodzka's work, it is not exclusively a melancholic look back at the Polish sugar manufacturing tradition in a period of decline (in point of fact, it is a homage to professor Stanisław Zagrodzki, the artist's grandfather and doyen of the Polish sugar industry). Its sensuality, and the way it addresses the senses, reintroduce the work of the factory into our field of vision — and by doing that, also the work in the factory — something that has all but disappeared from it under the conditions of globalization and late capitalism, although still remaining the source of the commodities we consume. In this sense, *DOB1000609* by all means stimulates not only our minds, but also our historical and social imagination.

Krzysztof Pijarski

Anna Zagrodzka ukończyła z wyróżnieniem Fotografię w Szkole Filmowej w Łodzi oraz uzyskała dyplom inżyniera na Politechnice Łódzkiej. W realizowanych projektach bada zależności zachodzące między nauką a sztuką, poprzedzając ich powstanie analizą teoretyczną wybranego tematu. Łączy fotografię z instalacjami wideo i sferą dźwiękową. Fotograf w zespole architektoniczno-artystycznym realizującym projekt *Amplifikacja natury* na 16 Międzynarodowym Biennale Architektury — La Biennale Di Venezia (Pawilon Polski, 2018). Laureatka SHOW OFF (Miesiąc Fotografii w Krakowie) w 2015 r. Odbyla staże w Whitworth Art Gallery, Manchester Museum i w Zachęcie — Narodowej Galerii Sztuki w Warszawie. Autorka publikacji: *Fotografia subiektywna w sztuce polskiej 1956 — 1969* (Galeria Labirynt, Lublin 2016); *Rytm chłodnego rozsądku* w: *NOT.FOT. Notatnik fotograficzny Władysława Hasiora* (Muzeum Tatrzańskie, Zakopane 2017).

★

Anna Zagrodzka graduated from the Technical University of Lodz (Faculty of Biotechnology and Nutrition Science) and has an honour degree in Photography at Cinematography Faculty at the Film School in Lodz (2015). Her research focus on the relationship between art and science. Photographer in the architectural and artistic team at the project *Amplifying Nature* at the 16th International Biennale of Architecture — La Biennale Di Venezia (Polish Pavilion, 2018). Participated in the Sputnik Photos mentoring program (2016/2017). Laureate of Show Off during the Photography Month in Cracow (2015). She has participated in photography's exhibitions in Warsaw (Archeology of Photography Foundation, 2017), Lodz (Fotofestiwal 2018, Wschodnia Gallery, 2017; Blask Brzask, 2017), Cracow, Wroclaw (TIFF Festival, 2015), Berlin and Bratislava (OFF_Festival, 2016). Zagrodzka has authored the following publications: *Subjective photography in Polish art 1956 – 1969* (Labirynt Gallery, Lublin 2016); *The rhythm of cool reason* in: *NOT.FOT. Władysław Hasior's photographic notebook* (Tatra Museum, Zakopane 2017).

Anna Zagrodzka
„DOB1000609”
23 VIII — 15 IX 2019 r.

★

Galeria UL
ul. Św. Barbary 3
80-753 Gdańsk
tel. 660 811 584 / 667 507 629
e-mail ul.galeria@gmail.com
WWW <http://fb.com/galeriaul>